

Historiebrug

Hvad er historiebrug?

Historiebrug er menneskers brug af fortiden i nutiden med henblik på at påvirke fremtiden. Historie kan bruges på utallige måder, for eksempel i film og tv-serier, i sange, i reklamer, i politiske taler, i religiøse skrifter, i historiske fremstillinger, ved mindebegivenheder og på museer.

Når du arbejder med historiebrug, fokuserer du på, hvem der bruger historien, hvordan historien bliver brugt, hvem historiebrugeren ønsker at påvirke, og hvilket formål han/hun har med sin historiebrug.

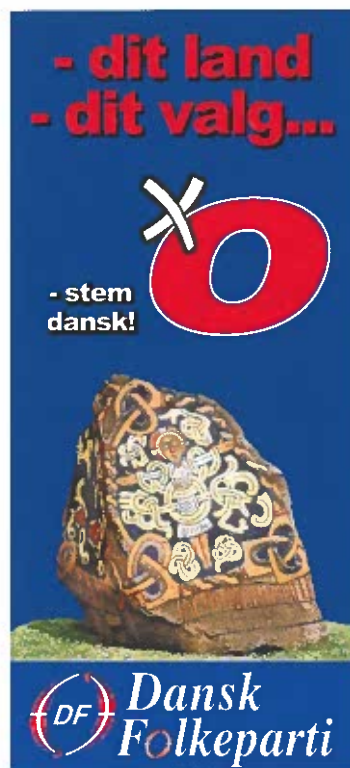
Bemærk, at historiebrug godt kan bestå af flere typer på én gang. For eksempel kan en historisk fremstilling af Danmarks besættelse godt være både videnskabelig, eksistentiel (dvs. fokus på dét, der har afgørende betydning) og moralsk på én gang.

Figur 4.15 Hvilke typer af historiebrug findes der?

Behov	Brug	Brugere	Funktion
At udforske, "hvad skete der?", tolkninger fx når historikere vil undersøge omfanget af, og årsagerne til, hekseafbrændinger i Danmark i 1600-tallet.	Videnskabeligt	Historikere, undervisere	Verificering/falsificering, tolkning
At huske, at erindre, at glemme fx når man i midt i Berlin anlægger et stort mindesmærke for holocaustofrene.	Eksistentielt	Alle	Orientering, forankring, at skabe mening og sammenhæng
At genopdage fx når man i vesten anerkender de mørkere sider af ens lands kolonihistorie.	Moralsk	Veluddannede dele af befolkningen	Rehabilitere, restaurere, forsone
At opfinde, at konstruere, egen vinding fx når Dansk Folkeparti bruger Danmarkshistorien til at argumentere for indvandringsstop.	ideologisk-politisk	Intellektuelle, politiske eliter	Legitimering, rationalisering
At glemme, at fortrænge fx når den tyrkiske regering ikke vil anerkende de armeniske folkemord, der fandt sted under 1. verdenskrig.	Ikke-brug	Intellektuelle, politiske eliter	Legitimering, rationalisering
At blive adspredt og opmuntret fx når man laver en stor spillefilm, eller tv-serie, om 2. verdenskrig.	Underholdende, kommercielt	Alle	At anvende historie i markedsføring og salg

Kilde: Göran-Karlsson, Klas, 2008, her gengivet i en bearbejdet udgave fra Pietras og Poulsen 2016 i 'Historiedidaktik mellem teori og praksis', s. 49-50.

Figur 4.16 Historiebrug

Forside af pjeces fra Dansk Folkeparti til valgkampen i 2005. Ved at gengive Kristusfiguren på Jellingesten, ofte kaldet Danmarks dåbsattest, signalerer DF, at Danmark er en gammel og kristen nation.

Amerikansk plakat fra anden verdenskrig (1943). På plakaten sidestilles kampen for friheden under den amerikanske uafhængighedskrig (1776-1783) med kampen for frihed i krigen mod Tyskland og Japan. I 1778 var amerikanerne hårdt presset af briterne, men fik hjælp fra Frankrig, mens de i 1943 havde invaderet Nordafrika og Italien og nu var på vej til at hjælpe det tyskbesatte Frankrig.

Hvad kan du bruge din viden om historiebrug til?

Du kan bruge din viden om historiebrug til at skærpe din kritiske sans og skelne mellem forskellige typer af historiebrug samt de bagvedliggende interesser i materiale, du arbejder med. Når historie er til debat, kan det for eksempel skyldes forskellige ideologier eller opfattelser af, hvad historie bør bruges til. Se også 'Tendens' (se side 29), 'Erindringshistorie' (se side 84).

Hvis du vil vide mere: Anders Hassing og Christian Vollmond: Fra fortid til historie, 2. udgave, Forlaget Columbus, 2019.